

Czego pragną mesjaniści? Relacja z premiery książki Tomasza Herbicha „Pragnienie Królestwa”

O debiutanckiej książce Tomasza Herbicha w rozmowie z Agnieszką Barszcz z Klubu Jagiellońskiego 10 stycznia w siedzibie Klubu Jagiellońskiego w Krakowie rozmawiali Autor oraz dr Paweł Rojek (Uniwersytet Jagielloński).

„Istnieje zasadnicza różnica między mesjanizmami Cieszkowskiego i Bierdiajewa” – tak główną tezę swojej książki określił Tomasz Herbich. Podkreślił, że choć obaj filozofowie często są zestawiani ze względu na pokrewieństwo ideowe, to tym, co stanowi o ich odrębności jest wizja realizacji Królestwa Bożego. Cieszkowski proponuje pozytywny projekt przebudowy świata, wypełniający się w świecie doczesnym, teraz i niedalekiej przyszłości. Z kolei Bierdiajew programowo spogląda na cel historii z perspektywy jej eschatologicznego kresu. Pomimo odmiennego spojrzenia na relację między doczesnością a transcendencją, Herbich wskazał jednak na ważny element łączący obu myślicieli, mianowicie – tytułowe pragnienie Królestwa, rozumiane jako postawienie problemu Królestwa Bożego w centrum refleksji filozoficznej i społecznej. Podkreślił również, że dostrzega potrzebę stworzenia nowej, bardziej ogólnej definicji mesjanizmu niż ta, którą sformułował Andrzej Walicki.

Paweł Rojek podkreślił, że książka wpisuje się w tradycję warszawskiej szkoły historii idei. W przeciwieństwie do jego „Liturgii Dziejów”, Herbich posługuje się metodą, która uwzględnia historyczny i społeczny kontekst rozwoju myśli mesjanistycznej. Zaznaczył także, że książka jest ważnym krokiem w przywróceniu debaty wokół mesjanizmu, dotychczas toczonej jedynie na poziomie publicystycznym.

*Cieszkowski proponuje
pozytywny projekt
przebudowy świata,
wypełniający się w świecie
doczesnym, zaś Bierdiajew
programowo spogląda na cel
historii z perspektywy jej
eschatologicznego kresu*

– W książce postawiona jest teza, że nawet jeśli przyjmemy podwójną eschatologię: jednocześnie spełnienie się dziejów na świecie, dodatkowo zaś drugie wypełnienie się ich poza tym

światem, to nawet takie podejście nie może uratować ortodoksyjności stanowiska Cieszkowskiego. Problemem jest brak nacisku na osobę Zbawiciela, osobowe zbawienie – stwierdziła Agnieszka Barszcz, jednocześnie zwracając się z pytaniem o tę kwestię do Tomasza Herbicha. Autor przyznał, że w myśli Cieszkowskiego brakuje nawiązania do Paruzji Chrystusa. W dalszym toku dyskusji bronił jednak chrześcijańskiego charakteru jego myśli. Przypomniał o jej apologetycznym rysie, ukazującym się w przeciwstawieniu chrześcijaństwa filozoficznej religii Hegla. Ponadto zauważył, że polski

mesjanista podejmuje wysiłek przekładu języka biblijnego na ówczesne problemy społeczne, co zdaniem Herbicha może być inspiracją dla wyzwań współczesnej teologii.

Na spotkaniu poruszona została też kwestia potrzeby i sensowności zajmowania się mesjanizmem współcześnie. Autor „Pragnienia Królestwa” pośród wielu argumentów za najważniejszy uznał silną motywację religijną, jakiej idee mesjanistyczne dostarczają do często trudnej działalności na rzecz dobra wspólnego.

Relacje przygotowali Bartłomiej Kabat i Adrian Walczuk

Kup książkę „Pragnienie Królestwa” w księgarni Teologii Politycznej

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Dofinansowano
ze środków Ministra
Kultury i Dziedzictwa
Narodowego

Fot. Maciej Jarzębiński